

Kramérusow Císarstvé král. Vlastenské Noviny.

Roku 1791.

Číslo. 43.

Ve Sobotu

dne 22 Října.

Třetí roční běh.

S nejvyšším císařským královským Povolením.

Rozličné politické zprávy.

Po tu chvíli nám ještě známo není, zdali pevnost Bělehrad předce již Turkům odvedena jest, aneb ne. Z Semelina listu na den 8 října tuto nám dává zprávu: Nejvyššího dne předce již jednal pan polní Maršalek hrabě Walis z Vysy zprávu obdržel, že Turečtí komissari k přigeti pevnosti Bělehradu na cestě jsou; za tu přičinai se praví, že dnešního dne 8ho týmž komissariům odvedena bude. Nový Bassa, kterýž má do Bělehradu za Říditele přigiti, již slyšaje, jest velmi možný, k tomu obzvláštních mravů a způsobů, přívětivý a snášlivý, a Sultánovu Prynzcežku má za manželku. Jeho jméno

jest Hassan Bassa. V Srbstvu je všech řemesl mistr popové neb starověrečtí kněží již se v toho Bassy w Vysy hlásyli, žádajíce v něho milosti dosáhnanti. Bdyž viděl, že nad svým nynějším stavem velmi teskliví jsou, a svého budačského stavu se hrozí, řekl kním: Coť se při propuknutí války státi mohlo, to sine my Musulmanové dávno sobě představili. Vtáklonnosti lidstvé nejsou podle vlastní vůle. Protož také jsme, což se w čas války stalo, že to právě tak byti a tak se státi musylo. Nyní poněvadž pokoj zavřen jest, všecko zase přišlo w zapomenutí. Pomsta nemá žádného více místa, a také tomu, kterýžby byl svému Bassovi ruku vdal,

U

od

od nejvyššího Sultána milost vžele na bude. Vyněssí okolostogičnosti se změnily, a wasse myšlení nechtě se více takovýchmi věcmi neobírá. Protož gá wás gakožto wěrné poddané pod swau ochranu přijímám.

Dnes 8ho října právě w poledni přigel sem do Semeljna Pan polnj Maršalek, a wrchnj wogenškau zpráwu w Bělehradě polnjho Maršalka Laytnantowi Panu Hraběti z Bolowratu odeslal, kterýž wsecko až do té poslední chvíle, když se Bělehrad a Srbsto Turkům odvede, na své starosti míti bude.

Bělehradský Biskup Pan Diwis Powiř, kterýž nyní též gako Biskup do Budjna přigiti má, giž napřed wsecky své věci zpořádal a do Semeljna wyslal. Sám také přigel na den 1 toho, nebo žádnýby od Turků neměl tak mnoho zlého očekávanj gako on.

W Bělehradě až do toho času skutečně velké opatrnosti bylo zapotřebi. Dne 27 září politický kommissari s wogenškau strážj celé město prohlídnouti musyli, při kterěž příležitosti mnoho tuláků a giného lidu, genž se nemohli ničím wykázati, schytali. A w pravdě gest potřebj, aby se na wsecken lid, a zvláště když se pewnost odváděti bude, dobrý pozor dal, neboť gest tu mnoho takových, kteříž tjm spokogeni býti nechci, že se Turkům Bělehrad podle zawřeného pokoge nazpátek wrátiti má. Nedaleko Bělehradu také giž lidé swým životem gisti negsau, poněwadž se prawi, že přes tři tisíce ozbrogených Srbů kdesy shromážděno gest, kteříž se zapřísáhli, že Turkům do Bělehradu wgiti nedaji. Turecké čeledi, kteréž se zatím

w Proforewci shromáždily, dokud do Bělehradu wpustřeny nebudau, gsau w velikém nebezpečnstwji, aby gich snad tito rozhořčenj Srbowé nepřepadli, a nepomordowali. Oni se nejvíce proti Bělehradským Židům zapřísáhli, poněwadž tito Židé wsecko, což mohou wzvěděti, Turkům prozradj, a poněwadž také Turcy více k Židům než k Srbům dowěrnosti magj.

Dne 28 září přišlo 5 Turků do Bělehradu, kteréž zpráwu wedaučj Wysstý Bassa wyslal, a mezy njmi také byl Byhaja. Oni přišli z Semendrye, odkudž pro bezpečnost stráž obdrželi. Když Pan polnj Maršalek Hrabě Walis zpráwu obdržel, že také Byhaja přitomen gest, poslal proti němu wůz, a dal ho k sobě přivezti, poněwadž žádal, aby k wysstýsseni připuštěn byl. To bylo právě o poledni. Napřed wyřidil od Wysstého Bassy pozdrawenj, a že on z wyborného zdrawj geho Excellency velké má potěšení; pak že se dá vetiwě práci, kdyby cýsařské král. wogenšké wrchnj zpráwe příležito bylo Bělehrad odvesti, aby tam Musulmanowé táhnouti mohli. Pan polnj Maršalek dal mu odpověd: Co zawřeným pokogem wygednáno gest, má swau gistotu, a nic nebude změněno; čas, gak a kdy, gest známý; a gá sám žádám, aby to raděgi dříwe než pozděgi wsecko náležitě porownáno a vyplněno bylo.

Kato Byhaja vytáhl list, prawě, žeby se rád odpovědi dočkal. Ten list měl zaobalený w hedbáwném šátku, a samý list byl w atlasowém kopertě; spolu žádal o stráž, kterážby geg do Wysy prowázela. Za odpověd dostal, že se

Pan

Paň polnj Maršalek o geho bezpečnost postará, a že také co neyrýchlegi odbyť bude. Pak šli k obědu, a tež Byhaja k stolu sednauti musyl; wšak gedl welmi málo, a wymlauwal se, že newěda, aby tak časné do Bělehradu přišel, přewe chlebem a scyrem se nasýtil. Potom byl w tu chvíli odbyť.

Delli Achmet, tento znamenitý Bělehradský hrdina, Bassa dwau praporců, kterých w Srbstě weliký počet měl dobrých přátel, sám nebohý smrt na sebe uwalil. On šel do Hysy Bassu, kterýž nynj na Bělehradě Řiditelem bude, nazwstjwiti. Byl od něho co neystřkostněgi vctěn, a w neylepším přátelstwu propuštěn. Než při odcházení dostal smrtedlné rány, a když se po té ráně na zemi swalil, přiskočilo wjce Turků, kteříž mu šawli hlavu vřezali. Gaž se zdá, w tom Delli Achmet welmi prozblaudil, že se přišli wynássel, a wjce chtěl býti, než zpráwu wedaucy Bassa, gaž gest ku příkladu Řiditel a Mjstodržjcy w Bělehradě a w Srbstě. Tenz to neschastný Bassa w Srbstě měl mnoho statků, byl hrdý, poněwadž se ho mnoho lidu přidrželo, strze mnohé žaloby, kterěz na něho přicházely, své wrchnosti mnoho mrzutosti nadělal, a také na náš cysarstý lid byl welmi wrputný a nelidský. Za tau příčinau Turcy wznáwali za dobré, aby z swěta sprowozen byl.

Dále se gestě pisse z Syrmie, že from Delli Achmeta také 20 giných wzácnegšich mužů, samých Bělehradských Turků, totiž kteří předtím w Bělehradě vsedli byli, o život přišlo. Proneslo se na ně, že chtěli mezy Srby různice siropiti, poněwadž gich mnoho Delli

Achmet na swau stranu potáhl, a také mnoho z neprozřetelnosti sami a o své vůli k němu se přirazili.

Z Moldawy. Bez pochyby mnoho Páni Čtenáři w dobré paměti mjiť budou, že Moldawský Hospodář, Bnjže Konstantyn Maurokordato, z Jasy přchl, a při Ruském dworě za ochranu žádal. Tchdáž se za gistotu prawilo, že mu z Konstantynopole od dobrých geho přátel rada dána byla, aby přchl, poněwadžby neywyšší Wezýr dobře s ním nemyslíl, a o geho bezhrdli stál. Přestrassen gšaranto zpráwu, widělo se mu za dobré, aby se časné z kličky wysinekl, a své bezpečnosti pod Ruskau wrchností hledal. Turecký dwůr a neywyšší Wezýr častěgi Ruského dwora požádali, aby Maurokordato nazpátek wrácen byl; wšak ale bylo wše nadarmo. Nynj wšak slyšime, že Maurokordato na požádání Bnjžete Kepnina nanowo od neywyššího Sultána za Moldawského Hospodáře ustanowen a dosazen gest, a že hned do Jasy slawně přigede, gaž mile Rusowě po podepsané a stwrzené smlawě strany zawřeného pokoge nazpátek přes Dněstr potáhnu. — Gestli toto Moldawské knížetstwj tak zůstane, gaž před wálkami pod Tureckau zpráwu bylo, a žeby se w něm strze věméné narownání žádná změna w polityckém řádu nestala, tedy Bnjže Maurokordato nebude nadlauze toho welikého štěstí požíwati, a Turecký dwůr bude hleděti geg při neywměšší příležitosti z cesty odkliditi.

Shromáždění Ruských a Tureckých Mjnystrů strany wygednání pokoge, gaž se nynj slyši, w Galaci bude se držeti. Sultán k tomu shromáždění

rytíř Ministry zřídil, kteríž o pokog w
Čistowě pracowali. Z Ruské strany w
stanowení gsau: Pan Generál hlawní
Wúdce Samoilow, Pan Generálmajor
Rybas, Pan Bulgakow, Pan Generál-
major Samara, a Pan Laskarow, kte-
rýž třikrát předtím s Turky o pokog,
wssak nadarmo gednal. Do dne zoho
tjigna wssickni zřízení Ministry magj na
swých místech býti. Rys: Effendy, kte-
rýž mezy Tureckými Ministry k shro-
máždění ustanowen gest, má při sobě
za tlumočnicka garkého Pana Musur-
syna někdy býwalého Moldawského ho-
spodáře, o kterémž se prawí, že při Či-
stowském shromáždění mezy Ministry
prostředkujících dworů sobě weliké po-
chwal a wáznosti wyzeystal. Hrdy
Jusuf Bassa, neywyšší Wezyr, chtěl,
aby shromáždění na druhé straně za
Danagem držáno bylo, než sám Sultán
dat powolení, aby se tam drželo, kdež
se Rusům libiti bude, a mimo to neywyš-
šímu Wezyrowi dal poručení, by se na-
střez wssím tím zprawowal, cožkoli Kníže
Potemkyn předloží a nawrže. Azya-
tický národ Jusufa Bassu docela opustil,
a nebyl on w stawu naleztí prostředek, aby
gich toliko gediná částka, w Ssumle zů-
stala. Protož geho wogsto ke koncy
forma 50 tisíců mužů syné bylo, a z
těch se hned mnozí rozprchli, gať mile
wstýsseli, že zběžní člankowé k budaucy-
mu narownání podepsání gsau.

Následující zpráva o welikém wí-
stěstí Rusů nad Turky na černém
moři gest wytažena z Petrohradských
nowin. Dne 29ho čerwence Kon-
traadmirál Wćakow s wálečnými lo-
dmi od Sewastopole odplynul, a dne
31. rědž k břehům Rumelie připlynul,

spatřil zde nepřátelské lodí, kteréž swe
korwice zaražené, a na břehu založenau
patryi měli. Generál Wćakow pustil se
s swými lodmi, až coby nepřátelé z pa-
rtie z kusu dostřeliti mohli, a tu Tur-
kům z lodí na břeh přichod zamezyl.
Turecké lodí strze tento nenadálý přis-
chod byly welice přestrasšeny, Turcy od-
sekali korwice, a dali se s swými lodmi
na vtiskání. W tom zmatenij mnohé lo-
dij wrazily do sebe, a tím wćessj stal se
nepořádek, poněwadž wstr welimí prud-
ký byl. Mimo to předce Kapitan Bas-
sa swe lodí k bitwě sssikowal, a hnul se
brzy w prawo brzy w lewo. Wúdce
Wćakow wida pohadlnau příležitost, sám
lodí swe do tří kolony sestawil. Které
nepřátelské lodí gíž staly w pořádku,
a w tom Algírský Bassa Sait: Aly
s swými lodmi předstaupil, a způsobil
tak mnoho, že ho ostatní Turecké lodí
následowaly. W tu chvíli Wúdce Wća-
kow pustil na ně autok. Algírský Bassa
s dwěma lodmi stál napřed. Bitwa tr-
wala od 5té až do půl 9té hodiny v we-
čer. W tom času nepřátelé trpěli weliz-
kau škodu gať na lidu tak y na lodích,
a docela byli zahnáni. Neyprwněssj a
neylepsj lodí Algírského Bassy byla za-
hnána a tak pokážena, že se do prostřed
ostatních lodí retowati musyla. Nato
wystaupil Wiceadmirál Algírský, a ten
opět s ginými třemi lodmi s swau we-
likau škodau byl nazpátek zahánán. Bdyž
strze newstálaw střelbu z Ruské strany nez-
prátelecké lodí w neywětssim nepořádku a
zmatku byly, strýwaly se gedny za dru-
hé, gedny do druhých střilely, a w ges-
den hauf se srazily; a poněwadž zadnjm
dilem k Ruským lodím se obrátily, Ru-
sowé náramně do nich páskli, a welimí
po-